

РОЗРОБКА МЕТОДИКИ КЛІНІКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ЗАСТОСУВАННЯ М'ЯКИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ З ПРОТИМІКРОБНОЮ ТА РАНОЗАГОЮЮЧОЮ АКТИВНІСТЮ

Руденко В.В., Притула Р.Л., Шматенко О.П.

Українська військово-медична академія

Резюме. Розроблено алгоритм проведення фармакоекономічної оцінки м'яких лікарських засобів, які мають протизапальні та ранозагоюючі властивості. Визначено методи фармакоекономічного аналізу для вибору даних лікарських засобів за оптимальними клініко-економічними показниками.

Ключові слова: м'які лікарські засоби, фармакоекономічний аналіз, дерматологічні препарати.

Вступ. Проведення фармакоекономічної оцінки лікувально-діагностичного процесу лікування шкіряних захворювань та пошкоджень з порушенням шкірного покриву дозволить забезпечити оптимізацію використання матеріальних ресурсів при порівнянні інноваційних і традиційних підходів та методів використання дерматологічних лікарських препаратів для зовнішнього застосування, з одночасним обчисленням витрат і переваг альтернативних лікарських тактик терапії, доцільності запровадження новітніх медичних технологій з урахуванням особливостей діяльності військово-медичної служби.

У результаті проведених досліджень встановлено, що при розробці науково обґрунтованих методик фармакоекономічного аналізу у військово-медичній службі, необхідно враховувати ряд характерних чинників діяльності частин і закладів медичного забезпечення різних рівнів (епідеміологічні показники захворюваності серед військовослужбовців, рівень фінансування системи військово-медичного забезпечення, вид та специфіка надання медичної допомоги у військово-медичних закладах, організація лікування військовослужбовців за територіальним принципом, чіткість визначення обсягів медичної допомоги у військовій і госпітальній ланках, вірогідність організації надання медичної допомоги у складних ситуація при виникненні надзвичайних станів, веденні бойових дій, застосуванні різних видів зброї, структура контингенту хворих, їх вік, стан фізичного та психічного здоров'я тощо) [1]:

Складність та неоднозначність економічного аспекту оптимізації номенклатури медичного майна вимагає розробки та впровадження у практику військово-медичного постачання уніфікованих методичних підходів щодо економічного аналізу різноманітних медичних технологій [2].

У зв'язку з цим, метою нашого дослідження стала розробка методики проведення клініко-економічного аналізу традиційних та інноваційних моделей лікування поранень, що супроводжуються пошкодженням шкірних покривів.

Матеріали та методи дослідження. Об'єктами наших досліджень було обрано рівень, структуру захворюваності військовослужбовців, у яких

діагностовано травматичні пошкодження шкірних покривів неінфекційної етіології, стан медикаментозного забезпечення зазначеної категорії хворих. Крім того, було вивчено основні види витрат на проведення фармакотерапії та, при необхідності, перебування хворого у лікувальному закладі.

Досягнення поставленої мети здійснювали за допомогою документального, структурно-логічного, системно-оглядового методів досліджень, а також за допомогою відомих методів фармакоекономічного аналізу.

Результати та їх обговорення. Вибір методу аналізу є важливим етапом проведення будь-яких комплексних досліджень, що направлений на визначення і обґрунтування доцільності застосування певних методик згідно з поставленими цілями [3].

Зважаючи на це, а також проведений аналіз результатів наукових досліджень, для вирішення задач військово-медичного постачання, серед розмаїття методів фармакоекономічного аналізу нами обрано метод «вартість-ефективність», що визначений провідним для оцінки фармацевтичних продуктів в нашій державі та в країнах Заходу, а також новий метод фармакоекономічного дослідження «аналіз впливу на бюджет» [4]. Дані методи дозволяють порівнювати конкретні препарати або схеми фармакотерапії, і встановлювати найбільш прийнятні з них для військово-медичної служби, враховуючи особливості її діяльності. Крім того, загальна оцінка економічної ефективності лікування потребує проведення комплексних досліджень на основі демографічних (чисельність особового складу, структура за віком), епідеміологічних (захворюваність), клінічних (ефективність лікування, частота виникнення ускладнень, тривалість госпіталізації) і вартісних показників (ціна фармацевтичного продукту, загальні витрати на проведення лікування, включаючи витрати на допоміжні матеріали тощо). Без сумніву, це потребує багато часу, коштів та спеціалістів певного рівня. Разом з тим, сьогодні існує потреба у швидкій та доступній для широкого використання методиці визначення економічної ефективності лікувальних заходів, з врахуванням реалій діяльності військово-медичної служби. Враховуючи вищезазначені чинники, нами розроблена методика фармакоекономічного обґрунтування вибору оптимальних засобів та методів лікування дерматитів та травматичних пошкоджень шкіри у військовослужбовців, що умовно складається з декількох етапів: фармакоепідеміологічна, клінічна та економічна оцінки різноманітних тактик лікування, що у загальному вигляді представлені у вигляді блок-схеми (рис.).

Фармакоепідеміологічна оцінка передбачає визначення основних м'яких лікарських засобів у поєднанні з іншими фармакотерапевтичними групами лікарських засобів, що необхідні для надання медичної допомоги при запальних та травматичних захворюваннях шкіри, пораненнях та ушкодженнях, а також проведення їх маркетингового аналізу. Результатом такої оцінки є визначення загального переліку препаратів за фармакотерапевтичними групами, на основі яких у подальшому лікарями будуть визначені конкретні схеми фармакотерапії лікування дерматитів, поранень та пошкоджень шкіри.

Фармакоепідеміологічна оцінка:

- встановлення рівня та структури поранень та захворюваності військовослужбовців з ушкодженнями шкіри;
- визначення основних груп медичного майна для лікування дерматитів, поранень та пошкоджень шкірних покривів;
- маркетингове дослідження визначених груп медичного майна;
- гармонізація номенклатури вітчизняного ринку щодо організації закупівлі та створення переліку медичного майна для подальших досліджень

Клінічна оцінка:

- визначення традиційних та альтернативних схем лікування дерматитів та травматичних пошкоджень шкіри;
- вибір змісту показника ефективності;
- експертна оцінка ефективності традиційних та альтернативних схем лікування дерматитів, а також ранозагоюючої активності різних груп препаратів для зовнішнього застосування

Економічна оцінка:

- визначення загальної вартості реалізації запропонованих стандартних та альтернативних тактик лікування пошкоджень та запалень шкіри;
- проведення фармакоеконімічної оцінки кожної із запропонованих схем лікування

Складання формуляру та норм постачання медичного майна для надання допомоги при пошкодженнях шкіри різної локалізації в мирний час, а також при ліквідації наслідків надзвичайних станів та веденні бойових дій

Рис. Блок-схема методики проведення фармакоеконімічного аналізу.

Наступний етап (клінічна оцінка) передбачає одержання відповідних моделей лікування зазначених захворювань шкіри і поранень військовослужбовців, а також визначення усереднених показників ефективності кожної із запропонованих схем методом експертних оцінок із залученням провідних клінічних фахівців військової медицини. З метою визначення конкретних схем нами застосовано опитування лікарів, які здійснювали свою професійну діяльність в умовах військово-медичної служби. Для реалізації зазначеної мети, з існуючих методів обрано метод заочного анкетування. Це дозволило зібрати, систематизувати та узагальнити пропозиції великого кола фахівців.

Крім встановлення складу зазначених схем при визначених патологіях, для проведення фармакоекономічних розрахунків за розробленою методикою, необхідно провести визначення показника ефективності обраних тактик лікування. На сучасному етапі розвитку цивільної і військової медицини існують певні складнощі при визначенні показника ефективності, а також оцінки результатів проведеної фармакотерапії. Це зумовлено першими кроками проведення клінічних досліджень у царині доказової медицини, відсутністю системного підходу до проведення фармакотерапевтичної оцінки та публікування даних про результати клінічних випробовувань лікарських засобів в Україні (бази даних) тощо.

Крім того, аналіз рекомендацій проведення економічної оцінки медичних технологій у країнах Заходу дозволив встановити, що дані про ефективність їх застосування цілком не доступні. Тому дозволяється створення оригінальних методик визначення показників ефективності, що ґрунтуються на фармакоепідеміологічних даних. Підтвердження ефективності та безпечності обраної тактики надання медичної допомоги можна одержати за допомогою відомостей доказової медицини, оприлюднених в мережі Internet та у науковій літературі, даних клінічних досліджень, різноманітних звітів за військово-медичну службу тощо. Тобто, відомості щодо ефективності схем лікування згідно з засадами доказової медицини, інтегруються з показниками ефективності, отриманими шляхом експертного опитування [3-5].

Такий підхід набуває особливої актуальності при проведенні фармакоекономічних досліджень в умовах військово-медичної служби і реалізується на підставі багаторічного практичного досвіду військових лікарів та результатів медичної допомоги, що надавалася військовослужбовцям протягом останніх років.

Заключний етап фармакоекономічного аналізу (економічна оцінка) передбачає проведення аналізу запропонованих медичних технологій та вказаних експертами показників ефективності, в основу якого покладено визначення схем з найменшим затратно-ефективним показником, що розраховується шляхом співвідношення ціни до ефективності. Крім того, на даному етапі проводиться заключні розрахунки обсягу загальних витрат реалізації обраних медичних технологій за методом «аналіз впливу на бюджет».

Висновок.

Таким чином, при проведенні фармакоекономічного аналізу за запропонованою методикою, крім вартості основних схем лікування дерматологічних захворювань та поранень, враховуються також інші економічні показники (вартість допоміжних матеріалів, оплати праці медичного персоналу, тривалість лікування тощо), що відображають особливості діяльності військово-медичної служби і дають змогу визначити оптимальні медичні технології та обрати сучасні лікарські засоби для лікування хворих дерматологічного профілю, а також при пораненнях різної локалізації.

Література:

1. Трохимчук В.В., Притула Р.Л., Гульпа В.С. Запровадження формулярних списків лікарських засобів для потреб військово-медичної служби // Зб. наук. праць УВМА „Проблеми військової охорони здоров'я”. – К.: УВМА, 2002. – Вип.12. – С.169-173.
2. Трохимчук В.В., Притула Р.Л. Рибаків О.І. Фармакоекономічні дослідження в військово-медичній службі // Тези доп. III Міжнародна наук.-практ. конф. “Наука і соціальні проблеми суспільства: медицина, фармація, біотехнологія”. – Харків, 2003. – Ч.2. – С.203.
3. Заліська О.М. Основи фармакоекономіки / За ред. Б.Л.Парновського. – Львів: ВФ „Афіша”, 2002. – 360 с.
4. Хвещук П.Ф., Рудакова А.В. Основы доказательной фармакотерапии.- Санкт-Петербург, 2008. – 235 с.
5. Основы клинической фармакологии и рациональной фармакотерапии / Ю.Б. Белоусов, М.В.Леонова, Д.Ю.Белоусова, А.И.Вялкова и др.; Под ред. Ю.Б.Белоусова, М.В.Леоновой. – М.: Бионика, 2002. – 368 с.

РАЗРАБОТКА МЕТОДИКИ КЛИНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ОЦЕНКИ ПРИМЕНЕНИЯ МЯГКИХ ЛЕКАРСТВЕННЫХ ФОРМ С ПРОТИВОМИКРОБНЫМИ И РАНОЗАЖИВЛЯЮЩИМИ СВОЙСТВАМИ **Руденко В.В., Притула Р.Л., Шматенко О.П.**

Резюме. Разработан алгоритм проведения фармакоэкономической оценки мягких лекарственных средств, которые имеют противовоспалительные и ранозаживляющие свойства. Определены методы фармакоэкономического анализа для выбора данных лекарственных препаратов по оптимальным клинико-экономическим показателям.

Ключевые слова. Мягкие лекарственные средства, фармакоэкономический анализ, дерматологические препараты.

DEVELOPMENT METHODOLOGY CLINICAL APPLICATION OF SOFT ECONOMIC EVALUATION FORMS WITH ANTIMICROBIAL AND WOUND HEALING PROPERTIES **V.Rudenko, R.Pritula, A.Shmatenko**

Summary. A procedure of pharmacoeconomic evaluation of soft drugs, which have anti-inflammatory and wound healing properties. Defined methods of pharmacoeconomic analysis to select the data of drugs for optimal clinical and economic indicators. pharmacoeconomic analysis to select the data of drugs for optimal clinical and economic indicators.

Keywords. Soft drugs, pharmacoeconomic analysis, dermatological preparations.